No 111. 1840.

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag 15 September.

DICERE VERUM QUID VET ?
Horatius.

PORTUGAL.

De over Engeland ontvangen berigten uit Lissabon tot den 31 Augustus, waarvan in ons vorig nommer reeds met een enkel woord gewaagd werd, bewijzen, dat ook daar de regering in eenen hagchelijken toestand verkeert. De revolutionnaire beweging is daar onder de troepen, die te Castello Branco in bezetting liggen, begonnen; doch, naar men meent, aangestookt door personen, die bij het oproer, 't welk in den nacht van den 11. Augustus te Lissabon uitbarstte, doch spoedig gedempt is, eene rol hadden gespeeld. De oproermakers, die in den beginne slechts 2 of 300 man sterk waren, hebben zich onder de kreten van: *Leve de Koningin en de staatsregeling van 1838! weg met het ministerie!* vereenigd. Spoedig hebben zich meerdere krijgsbenden bij deze onruststokers gevoegd. Blijkens proclamatiën van daartoe behoorende hoofd-officieren, willen de opstandelingen het ministerie verwijderd hebben, omdat het eene tirannieke magt uitoefent en het vaderland aan Engeland verraadt. In den avond van den 28. Augustus werd de tijding van dit soldaten-oproer te Lissabon bekend. Het ministerie wilde dadelijk een bataillon troepen afzenden, om het te dempen; doch het bevel daartoe werd met eene weigering om op te rukken, beantwoord. De zaak erlangde daardoor een ernstig aanzien. Het ministerie haastte zich, om de Koningin Donna Maria over te halen, om met haren gemaal van Cintra naar Lissabon te komen. Hare Majesteit voldeed aan dit verlangen. Den 29. deed het ministerie in de cortes het voorstel, om voor een tijdperk van eene maand met een onbeperkt gezag bekleed te worden. Dat voorstel werd door de meerderheid op staanden voet aangenomen. Er waren echter enkele leden, die de ministers voor dwingelanden uitkreten. Op Zondag den 30. heeft de Koningin, door haren gemaal en eenen aanzienlijken staf vergezeld, eene wapenschouwing over de geheele bezetting van Lissabon gehouden. Hare Majesteit is door die troepen zeer koel ontvangen. Na den afloop der wapenschouwing zijn eenige krijgsbenden op drie stoombooten naar Abrantes ingescheept, waarheen de opstandelingen reeds, zoo men zeide, in aantogt waren. De Koningin heeft voorts den 30. eene proclamatie aan de Portugezen uitgevaardigd, waarbij zij hun ook bij de nagedachtenis haars vaders bezweert, om aan de bestaande orde van zaken getrouw te blijven, en hun onder het oog brengt, dat de partij, die vrijheid roept, dwingelandij bedoelt en haar van hare regten berooven wil. — Men vreesde echter te Lissabon den 31. zeer, dat de beweging zich verder verspreiden zou. Zekere Kapitein Rosas, die bij het oproer van den 11. eene hoofdrol had gespeeld, is te Lissabon gevat. Hij had het gewaagd, om eene Fransche oorlogskorvet, die in den Taag ligt, en waarop zich ook andere aanstokers der revolutionnaire beweging moeten bevinden, te verlaten.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 September, 1840.

Onder dagteekening van 28 Julij schrijft men van Sint Helene, dat de Prins de Joinville elk oogenblik daar gewacht wordt, en er reeds alle toebereidselen te zijner ontvangst gemaakt zijn. Ook de zegekar is voltooid, die bestemd is, om 's Keizers overschot van uit zijn graf naar boord over te brengen.

— Te Madrid heerschte, volgens de laatste berigten, weder groote oneenigheid, ook onder de troepen, ten gevolge der omkooping van twee regementen, door de partij der Gemeenteraden. Eene deputatie was naar de Koningin gezonden, om een Ministerie te vragen, dat meer naar den zin der overdreven partij was zamengesteld. Te Burgos, Barcelona en Valencia zouden op nieuw onrustige bewegingen hebben plaats gehad.

Den Kapitein-Generaal *Aldana* zou een paard onder het lijf zijn doodgeschoten, terwijl zijn aide de camp gekwetst was.

— Berigten nopens het Oosten melden, dat de Commodore Napier niet alleen Beyrouth heeft opgeeischt, maar tevens, dat hij zich reeds van twaalf Egyptische transportschepen met troepen en munitie, alsmede van een korvet met tien stukken geschut meester heeft gemaakt. Het Engelsch Gouvernement heeft zoodoende een begin gesteld aan de vijandelijkheden, en den Bassa zelfs den tijd niet gegeven, om over het tegen hem gesmede Viervoudig Verbond behoorlijk na te denken. — De tijdingen uit Constantinopel zijn intusschen niet zeer bevredigend: er heerschte eene groote spanning; het misnoegen was er algemeen. De expeditie naar Syrië scheen voor goed bepaald; zij zou zamengesteld zijn uit 15,000 Turken, 2,000 Oostenrijkers, 5,000 Engelschen, en 5,000 man ongeregelde troepen, welke laatsten reeds per stoomboot naar Samsoun afgezonden zijn, tot beteugeling van eenige in Klein-Azië ontstane onlusten. Orfa, Malatia en Diarbeckir waren reeds in volslagen opstand. Men wantrouwt aan den goeden geest der linie-troepen-zelve, en de Europeanen werden in al die plaatsen openlijk verguisd. Geheel Klein-Azië en Anatolie zijn op de hand van Mehemet-Ali, van wien zij slechts éene wenk verwachten, om voor hem op te staan. Tienduizend man hebben geweigerd, om den Sultan tegen Mehemet-Ali te dienen. — De Heer *Moore*, Engelsch Consul, te Beyrouth, is, dadelijk na de opeisching dier stad, met zijn huisgezin, aan boord van een Engelsch schip gegaan; eenige Engelsche inwoners van Beyrouth hebben zich gesteld onder bescherming van den Americaanschen Consul, en zullen dus vooreerst, zoolang het door den Engelschen Admiraal Napier bedreigde bombardement geen plaats grijpt, in de stad blijven. Soliman-Bassa heeft op den eisch van Engeland alleen geantwoord, dat hij eerder geheel Syrie aan de vlammen opofferen zal, dan een duimbreed gronds van zijn eigendom af te staan; — dat hij een ander Moskou zou weten te maken, dewijl Mehemet-Ali zich door geen woorden zal laten ontnemen, wat hij met de wapenen heeft verkregen. — » Na den dood begint de rust; vreezen wij dan den dood ook niet; sterven of verwinnen!" — ziedaar het devies, de leus, het gevestigd denkbeeld, het onwrikbaar besluit van Egyptes grooten Onderkoning; — wat zal Frankrijk nu aanvangen? — De tijd moet het leeren.

— Parijs is wederom geheel in rust, en de genomen maatregelen beloven, dat die rust niet meer zal kunnen worden gestoord. — Het getal kweekelingen der Krijgsschool van Saint-Cyr zal dit jaar merkelijk worden vergroot. Ook heeft de Koning een crediet van honderd millioen franken geopend, teneinde de hoofdstad des Rijks, volgens het plan van den Generaal *Haxo* in staat van verdediging te stellen. Vijftig duizend werklieden zullen daaraan onverwijld gaan arbeiden.

— Uit Toulon wordt gemeld, dat den 6. dezer 2,700 man troepen uit Marseille daar staan aan te komen, die vervolgens naar Africa zullen worden ingescheept.

— Uit Madrid werd van den 6. gemeld, dat het in de stad zeer kalm was; en den 7. bevond zich de Koningin te Valencia; — Burgos, Saragossa en Lerida hebben het voorbeeld van Madrid gevolgd, en eene revolutionnaire beweging heeft ook daar de burgerij verontrust; Murcia was in staat van beleg verklaard, en daar is de rust dan ook niet gestoord. Ook te Cadix ging het zeer onstuimig toe; Malaga en andere steden deelden in dezelfde spanning. De uitslag van een en ander is zeer hagchelijk.

NEDERLANDEN.

'sHERTOGENBOSCH, 13. September.

's Gravenhage, den 8 September. Het volgend bulletin ziet heden het licht:

» De staat van Mevrouw de Erfprinses van Oranje blijft volkomen voldoende. De jonge Prins bevindt zich zeer welvarende."

Heden had de Burgemeester dezer stad het genoegen, van den heer *van Bronkhorst*, Secretaris van Z. K. H. den Erfprins van Oranje, te ontvangen eene som van *f* 400, om, namens Z. K. H. op de meest gepaste wijze, uit de deelen onder de ongelukkigen en behoeftigen binnen deze gemeente, ter gelegenheid van het geluk, dat Hoogstdenzelven is wedervaren in de geboorte van eenen Zoon.

— 's Gravenhage, den 12 September. Aan het hôtel van Z. H. H. den Erfprins van Oranje is heden morgen het volgend bulletin bekend gemaakt:

» H. K. H. Mevrouw de Erfprinses van Oranje heeft een goeden nacht doorgebragt en bevindt zich zoo wel, als de omstandigheden zulks toelaten. Z. K. H. de jonge Prins is welvarende."

— Eergisteren, in den laten avond, overleed te Leyden, in den ouderdom van 77 jaren en omtrent twee maanden, de Hooggeleerde Heer *Johannes Henricus van der Palm*, hoogleeraar in de Oostersche talen en oudheden aan de Leydsche hoogeschool en akademieprediker aldaar; een man van zeer uitstekende bekwaamheden, begaafd met buitengemeene kennis en wetenschap in talen en letteren, en toegerust met veelvoudige en uitgebreide geleerdheid; in welsprekendheid van den kansel en in de gehoorzaal schaars geëevenaard, door niemand overtroffen; de roem en het sieraad zijns Vaderlands, de luister der hoogeschool, de luister der burgerlijke maatschappij en van den gezelligen kring. Zijne vele en voortreffelijke geschriften, die in aller handen zijn, en door een ieder, die leest en gevoelt, op onwaardeerbaren prijs worden gesteld, zullen steeds zijn en blijven zijne grootste lofspraak en zijne onsterfelijke vereering.

Wij moeten in opregtheid bekennen, in lange geen Artikel gelezen te hebben, zoo krachtig en degelijk geschreven als het volgende stuk, voorkomende in het HANDELSBLAD van den 5. September ll. Intusschen kunnen wij geenszins ontveinzen, dat de niet-opnoeming der schitterende namen van *Noord Braband*: SASSE, LUIJBEN, ROMME, GOUVERNEUR en STORM, allen krachtige Sprekers in de afgeloopen zittingen, ons eenigzins partijdig is voorgekomen. Dat men toch ophield, eene Provincie te miskennen, die meer dan alle anderen voor 't Vaderland van 1830 - 1840 geweest is, en altijd blijven zal, als grens- en schutgewest, bij onverwachten oorlog. Het Artikel van 't *Handelsblad* is goed geschreven, en bevat *bepaalde* waarheden, welke wij met cursiefletters zullen aanduiden, en waarvan wij opteekening doen, om er het *Handelsblad* gedurig aan te herinneren, en aan te houden. Zie hier dat belangrijk Stuk.

Afloop van de Vergadering der Dubbele Kamer.

Na gedurende zeven dagen over de ontwerpen tot wijziging der Grondwet te hebben beraadslaagd, heeft de Dubbele Kamer hare werkzaamheid geëindigd. Groot waren de verwachtingen, die men van hare bijeenkomst had opgevat. Het Nederlandsche volk, alle vrienden van Koning en Vaderland, hadden hunne hoop op deze Kamer gevestigd. Met leedwezen moeten wij het verklaren, die verwachting, die hoop, dat vertrouwen, zijn niet verwezentlijkt geworden. Alles heeft zich opgelost in de bloote aanneming van twaalf ontwerpen van wet, die eenige verbeteringen behelzen, zonder eenheid en zonder zamenhang, niet voldoende, noch aan de wenschen, noch aan de behoeften des volks. En mogten wij tot dusverre getwijfeld hebben of ons gevoelen te dien aanzien, ook dat des Nederlandschen volks was, dan hebben de jongst gehouden beraadslagingen, aan geheel het land er de volle overtuiging van gegeven. Er is toch bijkans geen spreker geweest, die niet verklaard heeft, dat de wijzigingen onvoldoende waren, dat men veel meer verlangd had, dat men het betreurde, dat de regering den weg, in 1815 gevolgd, ook nu niet was ingeslagen, om de geheele Grondwet te doen herzien, en dezelve naar onze tegenwoordige behoeften in te rigten.

Eene ijdele, ongegronde vrees heeft zich van de onafhankelijkste mannen meester gemaakt; van mannen zelfs, die geheel andere instellingen verlangden, en die nog in de enkele Tweede Kamer verklaard hadden, dat zij daar alles aannamen, maar in de Dubbele Kamer welligt eene geheele andere stem zouden uitbrengen, indien hun niet meer wierd voorgedragen.

De discussiën hebben dan ook deze treurige uitkomst gehad, dat de herziening der Grondwet *niet* is voltooid, en dat het verlangen naar verandering bij den dag zal toenemen, *ja dat men al wat er verder onaangenaams mogt beuren*, aan de bekrompen inzigten van de Dubbele Kamer zal moeten toeschrijven. Wat men op dit oogenblik niet heeft gedaan, zal men later in veel grootere mate moeten doen, en alzoo kan het tijdstip opdagen, niet alleen dat men *betreuren zal*, thans niet verder gegaan te zijn, maar dat men *zelfs gaarne zich zou willen bepaald zien, tot datgene, wat thans is geweigerd.* De geschikte gelegenheid, die zich had aangeboden, is voor het oogenblik voorbij gegaan; maar ieder nadenkende getuigt als uit één mond, dat men een slechts voorloopig werk gedaan heeft waarop men zal *moeten* terugkomen.

Deze discussiën hebben verder deze uitkomst opgeleverd, *dat het volk deszelfs ware vertegenwoordigers heeft leeren kennen*; en dat men tevens heeft kunnen opmerken, bij wie *onafhankelijkheid, kennis en moed* gevonden werden. *Luzac*, *Thorbecke van Dam van Isselt*, *van Nes*, *Kempenaer*, *Schooneveld*, *van Nagell tot Wisch*, met eenige weinige anderen, zijn namen, die niet ligt zullen vergeten worden, en waaraan het volk niet genoeg deszelfs *hulde* en *dankbaarheid* betuigen kan. *Zij, met eenige Noord-Brabandsch leden, waren op de hoogte des tijds; zij begrepen het belang van het oogenblik; zij hebben gewaarschouwd;* ZIJ HEBBEN HUNNEN PLIGT *vervuld.*

Nog een ander treurig resultaat hebben wij van de gehouden discussiën op te teekenen; het is de *helft* der Vertegenwoordiging van Noord-Braband, die aan de wijziging der grondwet *geen deel* genomen heeft; hetgeen, naar het ons toeschijnt, een jammerlijken invloed in het vervolg zal uitoefenen. In plaatse, dat men getracht heeft alle gevoelens te vereenigen, *heeft men niemand voldaan*, en zij zelfs, die de voorstellen hebben aangenomen, hebben het openlijk verklaard, dat zij niet te vreden, niet voldaan waren. De Regering kan hieruit ontwaren, of zij den goeden weg bewandeld, dan wel of zij misgetast heeft.

Maar nog een ander gevolg heeft deze beraadslaging opgeleverd, dat is, dat men ontwaard heeft, dat er eenig gebrek bij onze nationale vertegenwoordiging bestaat, en dat gebrek zoeken thans velen juist in het verkiezings-stelsel. Het blijkt toch al meer en meer, dat het groote gebrek hier te lande bestaat in de zamenstelling der Provinciale Staten, en dat het volk op de benoeming van de leden dier vergaderingen een meer regtstreekschen invloed behoort uit te oefenen.

En ziet, juist het eerste middel, dat daartoe leiden moest, lijdt bij de Dubbele Kamer schipbreuk. Het *eenige* ontwerp, dat eene verbetering in ons verkiezings-stelsel bevatte, wordt *afgeslagen*, en daarmede heeft de Dubbele Kamer haren schoonen werkkring geëindigd. De burgerij der steden zal blijven beneden de ingezetenen ten platte lande; de stedelijke raden zullen, als permanente kieskollegiën, blijven bestaan; er zal geene mogelijkheid wezen, om oude, afgeleefde of onkundige en afhankelijke leden van den stedelijken raad, uit denzelven te verwijderen! De Dubbele Kamer heeft daardoor de kroon op haar werk gezet!

Het is waar, de elf leden, die stelselmatig tegen al de voordragten hebben gestemd, hebben daartoe medegewerkt, doch naar hun oordeel baatte deze eenige verbetering, daar waar zoo velen gevorderd werden, niet veel. En in zoo verre deed ons de verwerping van het voorstel genoegen, want nu ten minste kan niemand beweren, dat de Dubbele Kamer *iets* heeft gedaan, maar wel kunnen er velen zijn, die aanroeren, dat de Dubbele Kamer veel had kunnen misdoen, maar *niets* heeft verrigt, en het eenige voorstel, dat nog iets bevatte, almede heeft verworpen.

Zoo brengt men al langzamerhand ook den meest gematigden te den lande tot eene gedachte, die wij zoo gaarne van ons afwierpen, doch die zich als van zelve moet opdoen, dat is, *dat er niets goeds te verwachten is van eene vertegenwoordiging*, die zóó handelt en op zulke grondslagen gevestigd is. Eerst, heeft zij, van Oct. 1839 af, een geest van niets ontziende oppositie betoond, en later is men, met opoffering van alle vroegere gevoelens, een geheel anderen weg ingeslagen, waarvan de gevolgen voor het dierbare vaderland niet te berekenen zijn.

Wij besluiten met twee opmerkingen, die niemand zal kunnen tegenspreken.

De Kamer is zich-zelve niet gelijk gebleven. Zij zelve is de grootste oorzaak van de verwachtingen, die er opgewekt en nu *bitter te leur gesteld zijn.* En het is te vreezen, dat zij er ook de gevolgen van ondervinde. Van 1831 af, heeft zij verklaard, dat de herziening der Grondwet eene behoefte, eene dringende behoefte was. Zij heeft er de regering telkens aan herinnerd, soms met klem. Zij heeft onophoudelijk voorspeld, dat alleen daarvan inkrimping van het staatsbestuur te verwachten was. Zij heeft daarvan gevoelige vermindering van uitgaven en opruiming van belastingen doen voorzien. Aan die behoeften is niet voldaan; het staatsgebouw is niet op eenvoudiger grondslag gevestigd; de uitgaven des rijks zullen er eerder door verhoogd dan verminderd worden. Meer dan één spreker heeft dat schoon verschiet voorgespiegeld!

Eindelijk, wij herinneren ons, dat de tegenstand tegen het volhardingsstelsel is aangevangen met drie leden: *Fockema*, *van Dam van Isselt*, *van Sytzama*, durfden het eerst zich daartegen verzetten. Jaarlijks heeft hunne meening meer en meer bijval gevonden. Tien jaren moesten er verloopen, voor dat zij in de Tweede Kamer de meerderheid erlangden. Toen bleek het, helaas! dat de gevolgen, die zij voorspeld hebben, zich ten volle, en meer dan dat, hebben verwezenlijkt. *Luzac en van Dam van Isselt* hebben weder voorspeld, hebben zulks gedaan met besef van het tegenwoordige, met een oog op het verledene! O mogt de tijd thans leeren, dat zij nu dwaalden! Wij *vreezen* echter, dat er ditmaal geene *tien* jaren zullen gevorderd worden, om hun gevoelen te doen zegevieren! En wij smeeken de Voorzienigheid, dat het dan niet weder met dezelfde *treurige* gevolgen moge wezen!

ALLERLEI.

Volgens den *Romeinschen Almanak*, genaamd CRACAS, die voor 1840 nu het licht ziet, is het Heilig Collegie thans zamengesteld uit 54 Kardinalen (zijnde 12 van Pius VII., 10 van Leo XII., 32 van Gregorius XVI.; van Pius VIII. is er reeds geen meer over: 42 Kardinalen zijn onder den thans regerenden Paus gestorven.)

Het getal Katholijke Bisschoppen over geheel de wereld bedraagt: 12 Patriarchen, en 671 Aartsbisschoppen en Bisschoppen; 83 Zetels staan vakant; — 9 Bisschoppen hebben Coadjutors, 30 hebben Suffraganen; 10 Zetels zijn tijdelijk door Administrateurs bezet.

Sedert de verheffing van Gregorius XVI. zijn er 17 Bisdommen opgerigt: 1 te Algiers, 1 in Ierland, 1 in Sardinië, 4 op de Beide Siciliën, 1 op Canada, 1 op Californië, 5 in de Vereenigde Staten, 3 in Zuid-Amerika.

Onder het bestuur der Propaganda bevinden zich 57 Apostolische Vicariaten door den H. Stoel geplaatst.

De *Gazette de France* merkt op, dat Frankrijk onder de Prelaten der Kerk een vijftiental inboorlingen telt, behalve dat nog eene groote menigte dier Hooge Geestelijkheid te Parijs in het Seminarie der Vreemde Missiën gekweekt is.

Een Franschman, *Laurent Souflot*, 81 jaren oud, staat voor zijn venster, en, voorover bukkende, om beter naar beneden te kunnen zien, stort hij er uit, en breekt allebei de beenen. Toen men hem wegdroeg, zei de oude paai: » Binnen de 5 seconden ben ik van 78 trappen afgekomen; dat is, op mijn jaren, nog al van belang, en ik geloof niet, dat een van jeluij het me zal nadoen! — Spoedig zal het wakker ventje weêr hersteld zijn, om zich weder naar de IV. verdieping van Nr. 83 in de Rue de la Roquette voor het venster te begeven; want de oude sukkel *valt* zeer nieuwsgierig.

Onbegrijpelijk, bovennatuurlijk is de gedurige en onvermoeide welsprekendheid van *O'Connell*, met het herroepingswerk der Unie bezig. De kracht zijner rede stijgt met zijne jaren; zijn invloed op den volksgeest schijnt nog meer en meer toe te nemen; zijne aankomst is overal eene zegepraal, om niet te zeggen eene vergoding. Op zijn togt naar Navan, waren al de tusschenliggende dorpen en vlekken met palmbogen opgesierd; en te Navan-zelve schenen al de straten in zoovele tuinen herschapen te zijn. Al de inwoners togen hem in 't gemoet, en de kinderen bestrooiden hem met bloemen, welke de moeders geplukt hadden. De muzijk was aan het hoofd van den trein; de festoenen golfden langs de huizen; kransen en

laggen ze e fiea en fladde den aan de woningen der burgers, en overal ston den eerepoorten, met toepasselijke inschriften en schitterend opgekleurd. — Daar naderde de groote Volkstribuun, en nu beteugelde men zijne geestdrift niet langer: de paarden werden afgespannen en vervangen door burgers, die het rijtuig, waarin de edele grijsaard gezeten was, voorttrokken tot op de markt, daar de *meeting* moest gehouden worden: *O'Connell* steeg er af en beklom zijn spreekgestoelte, waar dertigduizend toehoorders door zijne rede geschokt, ontvlamd, verrukt en als betooverd werden. Een groot maal was tegen den avond aangelegd, waar de beroemde Redenaar andermaal het woord voerde, waar hij Ierland » *groot, roemrijk* » *en vrij, de eerste bloem uit 's aardrijks Eden, de schoon-* » *ste perel van alle zeeën*" noemde. Daar heeft ook de Katholijke Bisschop Meach het woord gevoerd, dat met geestdrift aangehoord, en met de luidste toejuiching ontvangen werd. — Den volgenden dag vertrok de spreker naar Dublin, om er wederom het voorwerp van algemeene bewondering te zijn: — voorzeker, Vriend en Vijand beiden moeten *O'Connell* huldigen als den grootsten Redenaar der eeuw, als een Vaderlander, waarvan zelfs de Oudheid geen weergaê oplevert. — In ééne week heeft hij in vijf verschillende plaatsen van Ierland, tot veertien maal toe, het woord gevoerd. — Maar welk eene Natie omringt hem ook! — Oud-Neêrland, hoe verre staat gij in nationaal gevoel bij de Ieren ten achter! — Jammerlijk.

Hoe men casueel achter een geheim kan komen.

Lord *Podding* moest van Londen naar Birmingham, en wel met den spoorwagen. Hij betaalt zijne plaats, en gaat vervolgens op het binnenplein zoolang wachten, tot het convooi zal gereed zijn. Er moesten ook nog eenige kisten opgeladen worden, die daar, met linnen omkleed, tegen den muur stonden. Onze Gentleman vermoedt geen erg, en leunt zoo wat tegen een dezer groote koffers, waarin hij dacht, dat manufacturen geborgen waren; — maar, ter contrarie! — Op eens voelt hij zich bij den nek gegrepen, en ziet een paar ijsselijke klaauwen hem de fraai geplooide chabot van het overhemd afscheuren; — ô, afgrijslijkheid aller afgrijslijkheden! — Hij kijkt om, en wie is het, die hem daar zoo onheusch bij de kraag heeft? — Wie? — Niemand anders dan de GROOTE TIJGER van Carter, die, van Astley gekomen, nu ook naar Birmingham moest vertrekken, en daar zoolang door zijn meester op de binnenplaats, in eene kooi, tegen den muur was gezet. — Tot dusverre is het niet bekend, wie meer teleurgesteld was, Lord *Podding*, die den Tijger voor Manufacturen hield, of de Tijger, die den Lord voor een Rostbeef had gehouden.

Ibrahim-Pacha.

(Vervolg en Slot van Nr. 105).

Ibrahim-Pacha is de oudste zoon van *Mehemet-Ali*. Ten onregte heeft men het gerucht verspreid, dat hij slechts de aangenomen zoon van den onderkoning was. Hij is geboren in 1789, te Gavalle, twee jaren na het huwelijk zijns Vaders.

Ibrahim-Pacha is derhalve een en vijftig jaren oud; hij is van eene middelbare lengte (ongeveer vijf voeten twee duimen) en sterk gespierd. De vermoeijenissen des oorlogs hebben vroegtijdig zijn haar en baard, die sterk blond waren, grijs doen worden; hij heeft een langwerpig gezigt zijn neus is lang en spits, hij heeft grijze oogen en is pokdalig.

Zijn ligchaamsgesteldheid is volbloedig-galachtig. Hij is ernstig van aard, hoezeer hij zich somtijds aan vrolijkheid overgeeft; zijn stem is krachtig. Hij heeft zulke beminnelijkheid van manieren niet, als die zijn vader onderscheiden; zijn voorkomen, zonder juist stootende of onaangenaam te zijn, schrikt toch eenigzins af.

Ibrahim heeft de opvoeding genoten, welke men, in zijn tijd aan de Oostersche vorsten gaf. Hij kent de turksche, persische en arabische talen, welke hij met gemak spreekt, leest en schrijft. Hij kent ook zeer goed de geschiedenis van het Oosten.

Van zijn zestiende jaar af, is hij met kommandementen van troepen en administratien van provincien belast geweest. Vroegtijdig aan de beoefening der zaken overgegeven, begrijpt men ligt, dat deze hem zeer gemeenzaam zijn geworden, dat hij al de bijzonderheden van het Gouvernement van Egypte aldaar heeft leeren kennen, en dat de ondervinding hem eene menigte bepaalde denkbeelden over de administratie heeft opgeleverd.

In 1816 werd hij aan het hoofd eener expeditie tegen de Wahabijten geplaatst, welke hij met een goeden uitslag leidde: bij zijn terugkeer van daar deed zijne overwinning hem zegevierend te Cairo ontvangen. Toen zijn vader zijne troepen op Europesche wijze begon te regelen, was *Ibrahim* een der eersten, om zich in de oefeningen en militaire manoeuvres te laten onderwijzen, welke hij vervolgens als generaal-en-Chef moest doen uitvoeren. Hij leerde alles, van de geringste bijzonderheden in het behandelen der wapenen af, tot de meest ingewikkelde krijgsbewegingen toe. Hij had zich alzoo voorbereid, toen hij als generaal der expeditie naar Morea benoemd werd. Gedurende die expeditie hebben de Dagbladen, uit harstogt, die zijn oorsprong had in hun ijveren voor eene door hen aangekleefde zaak, hem geheel ten onregte als een wreedaard en bloeddorstige afgeschilderd. Het is onmogelijk, eene enkele daadzaak aan te halen, die op hem eene verdiende blaam van wreedheid kan doen drukken. Ja, deze beschuldiging is geheel en al onbestaanbaar met de kalme en edele dapperheid, welke men in *Ibrahim-Pacha* opmerkt. De expeditie van Morea was voor hem eene nuttige leerschool. Hij bevond zich daar in moeijelijke omstandigheden, en zijn trotsch als jong Generaal, gewoon te overwinnen en zich altijd meester der overwinning wanende, ontving lessen, die, met hem den oorlog onder eene gedaante te doen voorkomen, welke hem tot dusverre onbekend was, vruchten hebben gedragen, door zijn oordeel rijper en kloeker te maken.

Weinig tijd na zijn terugkeer uit Griekenland begon Ibrahim-Pacha de expeditie naar Syrie. Men weet hoeveel deze verovering en de overwinningen, welke hij behaalde, aan zijn moed en zijne krijgshaftige talenten eer gedaan hebben.

Het veroveren door de wapenen afgeloopen zijnde, ondernam Ibrahim-Pacha eene andere overwinning, die niet minder luister en vermaardheid hebben zou, maar ook niet minder moeijelijk, of minder eervol was. Ik wil zeggen, dat hij de overwonnen landen geheel en al organiseerde; daarbij gaf hij vele blijken van hooge staatkunde; hij onderwierp geheel Syrie aan de éénheid van regering en de centralisatie van het bestuur. Hij ontheef het van eene ontelbare menigte kleine leenroerige Hoofden, die zoovele dwingelanden waren, en in deze groote en rijke provincie eene eindelooze regeringloosheid onderhielden. Hij ontwapende al de volkstammen, die zich van hunne wapenen bedienden, om onderling te vechten, en de openbare rust in gevaar te brengen; door die feiten en door den moed, waarmede hij die heeft ondersteund, heeft hij Syrie eene veiligheid verschaft, die er tot dien tijd onbekend was, en welke Mehemet-Ali, — dit is zijn schoonste titel van roem, dank aan de kracht van zijn gouvernement — in al de landen, waarover hij zijn gebied heeft uitgestrekt, wist in te voeren.

Ibrahim-Pacha heeft in Syrie vele opstanden, voornamelijk die van Naplouze en der Druzen te beteugelen gehad; deze laatste vooral was verschrikkelijk; wij zijn van die beteugeling ooggetuigen geweest, en hebben van nabij de uitstekende dapperheid van Ibrahim, en zijne goedertierenheid jegens de overwonnenen kunnen bewonderen. Men kan hem in deze omstandigheid niet een enkele trek van onmenschelijkheid verwijten.

Alles wel ingezien, is Ibrahim-Pacha zeer edelaardig, wat ook de laster en naamlooze beschuldiging mogen gezegd hebben. Hij heeft altijd in hospitalen en andere liefdadige instellingen veel belang getoond. Hij sluit zich ligtelijk met een ieder aan, en zijne vriendschaps-betuigingen gaan zelfs tot gemeenzaamheid over. Hij is overigens een vijand van pluimstrijkers en slaafsche vleijers. Onder zijne zedelijke hoedanigheden, zou ik zijn bewonderingwaardig vermogen, om te werken, rangschikken. Hij heeft zeer veel doorzigt, en onderscheidt zich door eene zelfs overdreven zucht voor orde, spaarzaamheid en tucht. Gehard tegen alle vermoeijenissen veracht hij te dien opzigte alle voorzorgen en behoedmiddelen, zoodat hij overal bivouackeert, even als een eenvoudig soldaat, en slaapt hij op den grond, in weêrwil van koude, regen, sneeuw; doch dien ten gevolge lijdt hij dan ook aan rhumatieke pijnen. Hij wordt door zijne troepen aangebeden; hij brengt bij hen dezelfde betooverende verblinding te weeg, welke Napoleon op zijne soldaten uitoefende.

Behalve zijne militaire hoedanigheden bezit Ibrahim-Pacha er eene, die vooral uitstekend is in een Vorst, bestemd, om Egypte te besturen, namelijk zijne zucht voor den landbouw. In die tusschenpozen van rust, welke de oorlog hem nog overliet, heeft hij zich daarmede allerzorgvuldigst bezig gehouden, en zich tot een vurig beschermheer van dien tak van lands welvaart verklaard. Het laatste wapenfeit van Ibrahim is zijne overwinning van Nisibe geweest. Deze heeft in het geslacht van Mehemet-Ali het Egyptisch-Syrisch koningschap meer bepaald bevestigd, hetwelk Ibrahim met waardigheid zal weten te handhaven, wanneer eenmaal zijne bestemming hem roepen zal, om zijnen doorluchtigen Vader in het Bestuur op te volgen.

BRIEFWISSELING.

In de Peel (boven Helmond), den 8. September, 1840.

Aan de Redactie van den Noord-Brabander.

Een vriend van waarheid zijnde, heb ik en vele anderen met mij de Redevoering van Jhr. Mr. *D. T Gevers*, gedeeltelijk door u opgenomen, en naderhand door den Heere Mr. *J. L. A. Luyben*, zoo overtuigend, wederlegd, nog wonder kunnen bean woorden en wel op dat punt, waar hij zegt: » *Men laat in de Gemeenten, waar de* MEERDERHEID *der bevolking Roomsch-Catholijk is,* EEN VOORKEUR *onderwijzers van die Gezindheid toe; en, om dit mogelijk te maken, wordt, in* BEPAALDE *gevallen, dispensatie van vergelijkend examen verleend."*

Van dit alles is niets waar, en men verlangt alhier, dat de heer

Gevers in eene Gemeente van ongeveer 3000 zielen de toestand van zaken eens komt opnemen, en dan zal Z. E. M. bevinden, dat er van dit aanzienlijk getal geen 20 zielen tot de Hervormde kerk behooren. (De ambtenaren uitgezonderd, want deze worden telkens naar andere Gemeenten verplaatst, en kunnen niet onder de eigenlijke bevolking gerekend worden.)

Slechts drie of vier jaren geleden, en dit herinner ik mij zeer wel, heeft men een vergelijkend Examen gehouden. Een mededinger was destijds niet alleen een Protestant, maar bovendien een overblijfsel van de Vriesche Schutterij, die dadelijk als Ondermeester bij den toenmaligen doch *Caduquen* Schoolmeester werd geplaatst. Een ander en ook even bekwaam R. K. Candidaat, is thans te Lieshout als Onderwijzer, die voorzeker de meeste aanspraak had, om in deze Gemeente als leermeester te mogen optreden. Wat er intusschen van zij, is dit: er bestaat, tot nadere overtuiging van Mr. *Gevers*, in deze Gemeente niet ééne familie van de Hervormde Godsdienst, die kinderen heeft, welke nog ter school *moeten gaan*, zoodat het Onderwijs door een Protestant aan eene geheele Catholijke Gemeente, met uitzondering van slechts *één* jongeling, die hier nog niet te huis behoort, moet worden gegeven. En niettegenstaande dit alles; niettegenstaande alle oppositiën van den Gemeente-Raad, niettegenstaande de vertoogen aan den Schoolopziener en aan Z. Exc. den Gouverneur van Noord-Braband, ja zelfs de verzoekschriften van gemelden Gemeente-Raad aan Z. Exc. den Minister gerigt, hebben alle pogingen schipbreuk geleden, en is de alhier aangewaaide Protestant tot Schoolmeester benoemd geworden. Ziedaar een proefstuk van Verdraagzaamheid. Met Noordbrabandsche lijdelijke toegevendheid zendt men thans de kinderen dezer Gemeente naar eene andere Gemeente van ongeveer 625 zielen ter school, om door een R. K. Onderwijzer opgevoed en onderrigt te worden. Ik zou hierbij nog zoo veel kunnen voegen, doch dit zal welligt later volgen, als het kapittel nopens het Onderwijs nader zal ten berde komen; want weet, Mijnheer, dat ik hier ten platte lande zeer blijde zal zijn, van mijn vaderlijk regt gebruik te zullen kunnen maken, om aan mijne kinderen die godsdienstige en zedelijke opvoeding te geven, welke de maatschappij van elk burger en ingezeten, zonder onderscheid van geloofsbelijdenis, vordert; en zoodra wij dit regt zullen verkregen hebben, dan zullen zoogenaamde Gouverneurs en Gouvernantes voor het Onderwijs der jeugd van zelf vervallen, want deze kunnen niet door den landman en den burger, die het brood met veel moeite en zwoegen moet verdienen, onderhouden worden, maar alleen dienen voor hen, die rijk bezoldigd zijn en aan wien, ten koste der mindere volksklasse, al ware het dan ook maar Sinecuren of Wachtgeld, een bestaan gegeven wordt, en die daarenboven door het nemen van dusdanige Gouverneurs of Gouvernantes van de personele belasting vrij blijven, terwijl de landman nog geene koeimeid in dienst heeft, of hij moet er voor betalen.

Ik heb de eer, te zijn enzv. N. N.

ADVERTENTIEN.

*** Ondertrouwd:

J. F. G. VAN HOEK, van Grave,
APOTHEKER.
H. T. VAN MEERWIJK.

Oss, bij 's Bosch,
11 Sept. 1840.

*** Men vraagt binnen *'s Bosch* terstond, of tegen 1o. November aanstaanden, in een Klein Huishouden, zonder Kinderen, eene fatsoenlijke **DIENSTMEID**, liefst boven de 30 Jaren en kunnende Lezen, Schrijven en een weinig Rekenen.

Adres met franco-brieven, onder de Letter A. aan het Bureau van den Noord-Brabander.

BERIGT
AAN DE GEËERDE INTEKENAARS OP HET
Album voor de Aardrijkskunde.

De uitgave der geschiedkundige, natuurkundige en plaatselijke beschrijving van N. Nederland, door *P. J. MENDEL*, loopt ten einde, en zal waarschijnlijk nog dit jaar geheel worden voltooid. Hiermede zal dus de eerste Serie onzer Aardrijkskunde in het licht zijn verschenen, en bij gevolg behooren wij aan eene tweede te denken.

Na eenige overweging is het ons niet ongepast voorgekomen, de beschrijving van België als zoodanig te beschouwen. Immers in aanmerking nemende de betrekking, waarin wij eertijds tot dat land stonden, en nog staan, doet ons vleijen, dat de belanghebbenden deze keuze zullen billijken.

De Rubrieken, onder welke wij deze beschrijving zullen brengen, zijn de volgende: *Geschiedenis. — Aardrijkskunde. — Plaatsbeschrijving. — Natuurlijke Geschiedenis. — Zeden. — Gewoonten. — Oudheden. — Biographie. — Statistiek. — Nijverheid. — Handel. — Schoone Kunsten.*

Het werk zal voorts met afbeeldingen van voorname partijen of gedenkteekenen, eene algemeene kaart van België, en eene kaart van ieder der negen Provinciën versierd zijn.

Ingevolge dit ons plan, zal de tweede Serie, waar aan den Heer *P. J. MENDEL* de redactie, als een vervolg op de eerste Serie insgelijks op zich genomen heeft, uit tien afleveringen bestaan, iedere aflevering à 70 cents, terwijl wij ons verbinden, het geheele werk voor het einde des jaars 1841 kompleet te leveren.

Wij durven ons vleijen, dat de talrijke inteekenaars op het Album hun abonnement voor deze tweede Serie wel zullen willen verlengen, terwijl wij beleefdelijk de vrijheid zullen nemen, hen als zoodanig aan te merken, indien wij, vóór het einde dezes jaars, geen tegenberigt ontvangen hebben.

A. P. VAN LANGENHUYSEN.

's Gravenhage, Septemb. 1840.

*** De **WIND-GRAANMOLEN** van Well, gelegen te Well aan de Maas, Provincie Nederlandsch Limburg, Canton Horst, met daarbij behoorend **HUIS, MOESTUIN**, 2 Bunders **BOUWLAND**, en 1 Bunder **WEILAND**, is uit de hand te Verpachten, voor 3 of 6 Jaren.

Met 1o. Mei 1841 te aanvaarden.

Deze **MOLEN** heeft een gemaal van circa 2000 zielen; er zijn twee paar steenen in; hij is, met deszelfs behuizingen, bijzonder voordeelig gelegen, op de plaats alwaar de Heerbanen van Venlo op Nymegen, en van de Pruissische stad Goch naar de Meijerij van 's Bosch, over Venraay, zich kruisen; de nieuwe Steenweg van Venloo op Nymegen, zal tusschen Huis en Molen doorloopen; het Huis, met ruime Kelders voorzien is eene, van ouds vermaarde **TAPPERIJ**.

Liefhebbers worden verzocht, zich op het Kasteel van Well te adresseren.

NB. In het Nederlandsch Limburg, wordt geene belasting of regt op het gemaal betaald.

Let Wel!

Een **HEER**, Weduwenaar, zonder Kinderen, met een fatsoenlijk bestaan, verlangt eene **VROUW**, Weduwe zonder Kinderen, of Ongehuwd, doch niet beneden de Veertig jaren, mede een ordentelijk bestaan hebbende, en den R. C. Godsdienst belijdende.

Iemand, hierop regard slaande, adressere zich met franco brieven, onder de Letters B. A. bij den Boekhandelaar *J. W. ROBIJNS* te Deventer, kunnende men zich van de stiptste geheimhouding en heiligste discretie verzekerd houden.

*** On demande au plutôt possible un Secondant du culte Catholique R. Adresse par lettres affranchies sous l'initiale L. au Bureau du Noord-Brabander.

*** Uit de hand te Huur om met 1e. November 1840, te aanvaarden, op zeer aannemelijke voorwaarden, den **STEENEN-WIND-GRAAN-** en **SCHORSMOLEN**, te Leur, met alle deszelfs toebehooren, te bevragen bij de eigenaren Gebroeders *BINCK*, Leerlooijers aldaar.

*** Burgemeester en Assessoren der Gemeente Nistelrode zullen, ingevolge bekomen autorisatie, en onder nader approbatie van Hun Edel Groot Achtb. de Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie Noord-Braband, op Donderdag, den 24. September 1840, des voormiddags ten 10 ure, ten Herberge van *CORNELIS VAN OORT* te Nistelrode, finaal publiek verkoopen:

13 Bunders, 97 Roeden, 62 Ellen **WEILAND**, gelegen onder Nistelrode op Vorstenbosch, genaamd *de Rielbeemden.*

51 Bunders, 63 Roeden, 77 Ellen **HEIDE**, gelegen als voor, genaamd *de Meeuwer-Heide* En

18 Bunders, 79 Roeden, 40 Ellen **BROEKGROND**, gelegen als voor, genaamd *het Nistelrooische Broek.*

Alles in Perceelen en in verschillende Massa's.

Nader onderrigt te bekomen, ten huize van den Heer Burgemeester van Nistelrode voornoemd, en ten Kantore van den Heer *TEUNIS DE JONG Jr.* Notaris te Heesch.

*** *TEUNIS DE JONG* Junior, openbaar Notaris residerende te Heesch, Kanton Oss, zal voor zijne principalen op Dingsdag den 22. September 1840, des avonds ten 5 uren ten huize en herberge van *ARNOLDUS VAN DE KOOLWIJK*, in den Lindenboom te Heesch, veilen en 14 dagen daarna, zijnde den 6. October 1840, op uur en ter plaatse voorschreven, definitief publiek verkoopen:

1e. KOOP.

Een hecht sterk en wel doortimmerd **HUIS**, genaamd de Lindenboom, voorzien van 6 **KAMERS**, groote **KELDER, ACHTERHUIS**, en **RIJSCHUUR, ERVE** en aangelegen **TUIN**, met het regt van Duiventil, te zamen groot 19 Roeden 53 Ellen, staande en gelegen te Heesch, genaamd Binnenpas, en Kruijshoek Kadastraal bekend Sectie A. Nos 699, 733 en 734.

2e. KOOP.

Een **BIERBROUWERIJ**, staande aan voorschreven Huis met **ERVE**, groot 2 Roeden, 57 Ellen, Kadastraal bekend Sectie A. No. 732.

3e. KOOP.

Een Perceel **BOUWLAND**, gelegen als voor, genaamd Kruijshoek, groot 53 Roeden, 60 Ellen, Kadastraal bekend Sectie A. No. 740.

De twee Eerste Koopen zullen eerst in Perceelen en daarna in Massa worden geveild.

In voorschreven Huis is sedert onheugelijke Jaren de Affaire van Tapper en Logementhouder met het beste gevolg uitgeoefend, en wordt nog gecontinueerd, en is door deszelfs gunstige ligging aan den grooten Weg van 's Bosch op Grave, en op $1\frac{1}{2}$ uur afstand van de Rivier de Maas te Lithoijen, geschikt tot het oprigten van alle Fabrijken en Trafijken.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van den voornoemden Notaris.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De belgische fondsen waren den 12. September, de $2\frac{1}{2}$ pCt. niet genoteerd, de 5 pCt. 98, de 4 pCt. niet gen. de 3 pCt. $63\frac{1}{2}$, de Ardoins $19\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$.

Beurs van Amsterdam.

Heden, Maandag 14 September 4½ Ure.

Gisteren avond zijn ter *Effecten-Societeit* verhandeld: Integralen $49\frac{1}{4}$, 49, $\frac{1}{16}$, 49, Oost 5 pCt. 93; Fransche 3 pCt. 71; Ardoins $19\frac{1}{4}$ met veel handel.

Te 's Bosch, bij D. A. A. DE ROOY, Boek- en Courantdrukker.